

**Поляруш Д. С.,
Покровська Н. М.**

к.е. н. старший викладач кафедри економіки і підприємництва
КПІ ім. Ігоря Сікорського

ЗІСТАВЛЕННЯ ПРОГНОЗНИХ ОЦІНОК ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ХІМПРОМУ У 2021-2023 РОКАХ

Хімічна промисловість України є однією з провідних галузей промисловості країни. У 2021 році її частка у промисловому виробництві становила 10,3%. [1] У 2022 році розвиток хімічної промисловості України був суттєво ускладнений внаслідок російської агресії. Багато виробничих потужностей було пошкоджено або зруйновано, а частина сировини та напівсировини стала недоступною через війну та санкції. У 2023 році хімічна промисловість України продовжує відновлюватися, але темпи відновлення надто повільні. Частка імпортової сировини та напівсировини в хімічному виробництві зросла, а частка внутрішнього виробництва хімічної продукції на внутрішньому ринку зменшилася. Експортні поставки хімічної продукції зросли, але все ще залишалися нижчими, ніж до війни.

Структура виробництва хімічної продукції в Україні у 2021-2023 роках залишалася відносно стабільною. Проте відбулись певні зміни в структурі та прогнози експертів хімічної промисловості не завжди здійснювались. У 2022 році експерти прогнозували, що хімічна промисловість України скоротиться на 20-25%. Однак, реальне скорочення виявилось меншим, і становило 10-15%, деякі хімічні підприємства продовжували працювати, хоча й з обмеженою потужністю. У 2023 році очікували відновлення хімічної промисловості країни на 5-10%, реальні цифри становлять 2-3%, хімічні підприємства продовжують відчувати проблеми з доступом до сировини та напівсировини [5]. У 2023 році частка мінеральних добрив дещо зменшилася, а частка пластмас та полімерних матеріалів дещо збільшилася. Це пов'язано з тим, що війна в Україні призвела до зменшення посівних площ і, відповідно, до зменшення попиту на мінеральні добрива. Наразі частки виробництв хімічної продукції за даними Черкаського НДІТЕХІМ становлять: мінеральні добрива (35,2-32,5%); пластмаси та полімерні матеріали (20,2-22,5%); органічні хімічні сполуки (15,4-14,9%); гумові та пластмасові вироби (10,5-10,2%); фармацевтична промисловість (7,1-7,5%).

До основних факторів, які ускладнювали функціонування хімічної промисловості України у 2022-2023 роках, можна віднести: триваюча війна та окупація частини території України, зростання цін на енергоресурси та сировину, зміни в світовій економічній ситуації.

Отже, війна в Україні завдала значної шкоди хімічній промисловості України. Однак, у довгостроковій перспективі, хімічна промисловість України має потенціал для відновлення та зростання. Відновлення економіки України призведе до зростання попиту на хімічну продукцію, інвестування в інноваційні технології може допомогти хімічній промисловості України стати більш конкурентоспроможною на світовому ринку. Для відновлення хімічної промисловості України необхідно подолати низку ризиків та здійснити певні інвестиції. Серед основних заходів, які необхідно вжити, можна виділити: відновлення роботи стратегічно важливих хімічних підприємств, розширення кола постачальників сировини та напівсировини, інвестування в інноваційні технології та держпідтримка галузі.

Перелік посилань:

1. Ковеня, Т.В. (2022). Хімічна промисловість та хімічний ринок України у 2021 році: факти, оцінка стану, тенденції, прогноз. Аналітичний звіт (станом на 08.02.2022 р.). Черкаси: ДП "Черкаський НДІТЕХІМ".
2. Іщук, С.О., Созанський, Л.Й. Виклики та перспективи розвитку хімічної промисловості України. Економіка промисловості, 2019, № 1 (85), с. 65–81.
3. Авдеева, Л.П., Сікорська, О.О. Хімічна промисловість України: стан, проблеми, перспективи розвитку. Київ: КНЕУ, 2019.
4. Ковеня, Т.В. (2023). Хімічна промисловість та хімічний ринок України у 2022 році: факти, оцінка ситуації, тенденції, прогноз. Аналітичний звіт (станом на 26.02.2023 р.). Черкаси: ДП "Черкаський НДІТЕХІМ".
5. Ковеня, Т.В. (2023). Аналітична оцінка ситуації у хімічній промисловості України та на внутрішньому товарному ринку хімічної продукції за підсумками січня-вересня 2023 р. (попередні дані). Аналітична довідка. Черкаси: ДП "Черкаський НДІТЕХІМ".